ХЕЛИТРАНС АД

Консолидиран годишен финансов отчет

2009 г.

Дата на съставяне: 29.06.2010 г.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

ДО АКЦИОНЕРИТЕ НА
ХЕЛИТРАНС АД

Доклад върху консолидирания финансов отчет

Ние извършихме одит на приложения консолидиран финансов отчет на ХЕЛИТРАНС АД (Дружеството), включващ отчет за финансовото състояние към 31 декември 2009 г., отчета за всеобхватния доход, отчета за собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и обобщеното оповестяване на съществените счетоводни политики и другите пояснителни приложения.

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети. Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансови отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка; подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; и изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които да са разумни при конкретните обстоятелства.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие със Закона за независимия финансов одит и професионалните изисквания на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени неточности, отклонения и несъответствия.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното

представяне на финансовия отчет от страна на предприятието, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на предприятието. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Мнение

В резултат на това удостоверяваме, че консолидираният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2009 г., както и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината завършваща тогава, в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети.

Доклад върху други правни и регулаторни изисквания

Консолидиран годишен доклад за дейността *на Дружеството по изискванията на Закона за счетоводството (чл. 33)*

В съответствие с изискванията на българския Закон за счетоводството (чл. 38, пар. 4), ние сме се запознали с консолидирания годишен доклад на ръководството за дейността на Дружеството за отчетната 2009 г. Този доклад не представлява част от годишния му финансов отчет за същия период. Отговорността за изготвянето на този годишен доклад за дейността с дата 29.06.2010 г. се носи от ръководството на Дружеството. Историческата финансова информация, представена в годишния доклад за дейността, съответства във всички съществени аспекти на информацията, представена и оповестена във финансовия отчет на Дружеството към 31 декември 2009 г., изготвен в съответствие Международните стандарти за финансови отчети.

Мариела Кондова
Регистриран одитор

Дата: 30.06.2010 г.

0487 Мариела Кондова
Регистриран одитор

бул. "Христо Ботев" 48
гр. София 1000, България

ХЕЛИТРАНС АД

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД

за 2009г.

	Приложения	2009 BGN '000	2008 BGN '000
Нетни приходи от продажба	3	26 656	20 219
Други доходи от дейността	4	1 951	3 448
Суми с корективен характер	5	(1 938)	645
Разходи за външни услуги	6	(5 231)	(5 206)
Разходи за персонал	7	(3 374)	(2 574)
Разходи за материали	8	(3 067)	(2 435)
Разходи за амортизация	12,13,14	(1 859)	(1 654)
Други разходи	9	(3 810)	(4 450)
Печалба от оперативна дейност преди данъци върху печалбата		9 328	7 993
Финансови приходи		1 229	236
Финансови разходи		(1 295)	(65)
Финансови приходи/разходи нетно	10	(66)	171
Печалба преди данъци върху печалбата		9 262	8 164
Разход за данъци върху печалбата	11	(986)	(792)
Нетна печалба за годината		8 276	7 372
в т.ч. за групата		7 995	7 128
в т.ч. за малцинственото участие		281	244
Друг всеобхватен доход за периода, нетно от данъци		-	-
Общо всеобхватен доход за периода, нетно от данъци		8 276	7 372

Приложенията на страници от 5 до 44 са неразделна част от финансовия отчет.

Дата на съставяне: 29.06.2010 г.

Изпълнителен директор: *Георги Спасов*

Съставител: *Евгения Шентова*

Заверил: *Мариела Кондова*

Мариела Кондова 0487 Регистриран одитор

Акционерно Дружество ХЕЛИТРАНС София

ХЕЛИТРАНС АД

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

БАЛАНС

към 31 декември 2009 година

	Приложение	31.12.2009 BGN '000	31.12.2008 BGN '000
АКТИВИ			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и оборудване	12	23 220	19 341
Вземания от свързани лица	17	1 126	570
Положителна репутация		195	388
Инвестиции в асоциирани предприятия, отчетени по метода на собствения капитал	13	37	39
Нематериални активи	14	8	38
Финансови активи на разположение за продажба	16	27	29
Инвестиционни имоти	15	264	-
Активи по отсрочени данъци	20	2	-
		24 879	20 405
Текущи активи			
Материални запаси	18	5 535	6 907
Търговски вземания		8 911	8 110
Предоставени краткосрочни заеми		700	663
Вземания от свързани лица	17	166	9
Други вземания и предоставени разходи		1 095	957
Парични средства и техни еквиваленти	19	9 175	9 401
		23 382	22 107
ОБЩО АКТИВИ		46 261	42 512
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
СОБСТВЕН КАПИТАЛ	21		
Основен капитал		210	210
Общи резерви		63	63
Резерв от последващи оценки		93	95
Други резерви		1	1
Натрупани печалби		41 897	35 704
		42 264	36 073
Малцинствено участие		1 207	1 098
		43 471	37 171
Нетекущи пасиви			
Пасиви по отсрочени данъци	22	378	340
Дългосрочни задължения към персонала		49	36
Задължения по финансов лизинг	24	14	24
		441	400
Текущи пасиви			
Търговски задължения		765	2 337
Задължения към свързани лица	23	934	1 767
Задължения към партньори в консултантски предприятия		550	461
Задължения за данъци		45	327
Краткосрочна част от дългосрочни финансови лизинги	24	10	20
Други краткосрочни задължения		45	29
		2 349	4 941
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		46 261	42 512

Приложенията на страници от 5 до 44 са неразделна част от финансовия отчет.

Финансовият отчет на страници от 1 до 44 е одобрен от Съвета на директорите и е подписан на 29.04.2010 г. от:

Дата на съставяне: 29.04.2010 г.

Изпълнителен директор: *Георги Спасов*

Съставител: *Евгения Шопова*

Заверил: *Мариела Кондова*

Акционерно Дружество ХЕЛИТРАНС София

0487 Мариела Кондова Регистриран одитор

ХЕЛИТРАНС АД

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ за 2009 година

	Приложение	2009 BGN'000	2008 BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност			
Постъпления от клиенти		26 428	19 555
Възстановени данъци (без данъци върху печалбата)		192	8
Плащания на доставчици		(10 742)	(10 524)
Плащания на персонала и за социалното осигуряване		(2 824)	(2 356)
Платени данъци върху печалбата		(1 260)	(840)
Платени данъци (без данъци върху печалбата)		(806)	(485)
Курсови разлики, нетно		(364)	(172)
Платени лихви и банкови такси		(63)	(16)
Получени лихви		2	(12)
Дългосрочно блокирани парични средства			(3)
Други постъпления/(плащания), нетно		(2 917)	(2 803)
Нетни парични потоци от/(използвани в) оперативна дейност		7 646	2 544
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Постъпления от продажби на дълготрайни материални активи		38	7 559
Постъпления от краткосрочни заеми			382
Получени лихви		182	194
Покупки на дълготрайни материални активи		(3 249)	(7 107)
Изплащане на предоставени заеми		(948)	(1 193)
Покупки на нематериални активи		(6)	-
Други постъпления/(плащания), нетно			(500)
Нетни парични потоци от/(използвани в) инвестиционна дейност		(5 983)	(665)
Парични потоци от финансова дейност			
Постъпления от краткосрочни (банкови) заеми		-	250
Изплатени дивиденти		(1 856)	(1 690)
Изплащане на краткосрочни (банкови) заеми		(10)	(250)
Плащания по финансов лизинг		(23)	(15)
Постъпления от емитиране на дялов капитал (акции)		-	(1)
Нетни парични потоци от/(използвани във) финансова дейност		(1 889)	(1 706)
Нетно увеличение/(намаление) на паричните средства и паричните еквиваленти		(226)	173
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	19	9 376	9 203
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	19	9 150	9 376

Приложенията на страници от 5 до 44 са неразделна част от финансовия отчет.

Дата на съставяне: 29.06.2010 г.

Изпълнителен директор:

Съставител:

Експерт Шотлиева

Заверил:

Мариела Кондова

0487 Мариела Кондова Регистриран одитор

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ за 2009 година

	Приложения	Основен капитал	Общи резерви	Резерв от последващи оценки	Други резерви	Натрупвани печалби	Малцинствено участие	Общо собствен капитал
		BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Салдо на 31 декември 2007		210	63	95	1	30 834	922	32 125
Промени в счетоводната политика		-	-	-	-	(50)	-	(50)
Грешки (корекции) от предходни периоди		-	-	-	-	(8)	-	(8)
Салдо на 31 декември 2007 (коригирано)		210	63	95	1	30 776	922	32 067
Разпределение на печалбата за дивиденти		-	-	-	-	(2 200)	-	(2 200)
* дивиденти		-	-	-	-	(2 200)	-	(2 200)
Нетна печалба за годината		-	-	-	-	7 128	-	7 128
Малцинствено участие		-	-	-	-	-	176	176
Салдо на 31 декември 2008	31	210	63	95	1	35 704	1 098	37 171
Разпределение на печалбата за дивиденти		-	-	(2)	-	(1 802)	-	(1 804)
* дивиденти		-	-	-	-	(1 802)	-	(1 802)
* резерви		-	-	(2)	-	-	-	(2)
Нетна печалба за годината		-	-	-	-	7 995	-	7 995
Малцинствено участие		-	-	-	-	-	109	109
Салдо на 31 декември 2009	31	210	63	93	1	41 897	1 207	43 471

Приложенията на страници от 5 до 44 са неразделна част от финансовия отчет.

Дата на съставяне: 29.06.2010 г.

Изпълнителен директор: *Съставител:*

Георги Спасов *Евгения Шентова*

Заверил:

Мариела Кондова

Акционерно Дружество ХЕЛИТРАНС София

0487 Мариела Кондова Регистриран одитор

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ
ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД **1**
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ **2**
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ **3**
ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ **4**
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО 5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО 7
3. НЕТНИ ПРИХОДИ ОТ ПРОДАЖБИ 27
4. ДРУГИ ДОХОДИ (ЗАГУБИ) ОТ ДЕЙНОСТТА 28
5. СУМИ С КОРЕКТИВЕН ХАРАКТЕР 29
6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ 29
7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА 30
8. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ 30
9. ДРУГИ РАЗХОДИ 31
10. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ/РАЗХОДИ НЕТНО 31
11. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ 31
12. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ 33
13. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ 34
14. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ 34
15. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ 35
16. ФИНАНСОВИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА 35
17. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ЛИЦА 35
18. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ 35
19. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ 36
20. АКТИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ 36
21. СОБСТВЕН КАПИТАЛ 36
22. ПАСИВ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ 37
23. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ЛИЦА 38
24. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ 39
25. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА 40
26. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК 41
27. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ 44
28. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА 44

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

„Хелитранс" АД е дружество, създадено през м.Август 1999г. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр.София, Летище София-север. Съдебната регистрация на дружеството е от *1999* г., решение № 10544/*1999*г. на Софийски градски съд. Последните промени в Устава на дружеството са вписани в регистъра на търговските дружества с решение № 8/08.09.2005г., а в органите за управление с решение №10/26.06.2007г. на Софийски градски съд.

1.1. Управление

„Хелитранс" АД има едностепенна система на управление със съвет на директорите от 5-ма членове. Председател на СД и Изпълнителен директор е Георги Борисов Спасов.

Към 31.12.2009 г. общият брой на персонала в групата е 149 работници и служители. (31.12.2008 г.: 170).

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на групата през 2009 г. включва следните видове операции и сделки:

- авиационна дейност;
- строителство на жилищни сгради;
- покупко – продажби на недвижими имоти;
- строително - ремонтни работи.
- търговска дейност.

Дружеството има издадено Удостоверение за извършване на строителна дейност под № I-001248 от 09.02.2008 година, издаден от Камарата на строителите в България и Централния професионален регистър на строителя.

Хели Ер Сау АД има издадено разрешение за извършване на авиационна дейност под № BG04/25.09.2000година, лизенз за въздушен превозвач BG2407-10/06.10.2006 г. и лиценз за техническо обслужване и ремонт на авиационна техника № BG C AA-0012/08.08.2005 издаден от ГВА.

1.3. Структура на дружеството

„Хелитранс" АД няма разкрити клонове и представителства.

Дружеството притежава 96,603% от капитала на „Хели Ер – Сау АД. Акционерният капитал на дъщерното дружество е в размер на 300 х.лв. разпределени в 300 000 броя обикновени поименни акции с номинал 1 лв. Предметът на дейност на дъщерното дружество е въздухоплавателни услуги и отдаване под наем на въздухоплавателни средства.

Хели Ер Сау АД притежава 98% от капитала на „ФРЕГАТА" ООД Дяловият капитал на дъщерното дружество е в размер на 5 х. лв. разпределени в 100 дяла с номинал 50 лева за един дял. Предметът на дейност на дъщерното дружество е търговия и строителство.

Дружеството притежава 100% от капитала на „Дафнона" ЕООД. Дяловият капитал на дъщерното дружество е в размер на 5 х. лв. разпределени в 500 дяла с номинал 10 лв. Предметът на дейност на дъщерното дружество е продажба на дървесна продукция и дърводобив.

Дружеството притежава 98% от капитала на „Хелитранс строй" АД. Акционерният капитал на дъщерното дружество е в размер на 50 х. лв. разпределени в 500 броя обикновени поименни акции с номинал 10 лв. Предметът на дейност на дъщерното дружество е строителство на жилищни сгради и строително-ремонтни работи.

Дружеството притежава 50% от капитала на „Арапя Сън Ризорт" АД. Акционерният капитал на асоциираното дружество е в размер на 100 х. лв. разпределени в 1000 броя обикновени поименни акции с номинал 100 лв. Предметът на дейност на асоциираното дружество е изграждане, продажба и експлоатация на туристически, курортни, спортни и развлекателни обекти.

1.4. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството за периода 2007 – 2009 г. са представени в таблицата по-долу

:

Показател	**2007**	**2008**	**2009**
БВП в млн. лева *	56,520	66.728	66.256
Реален растеж на БВП	6.2%	6.0%	(5)%
Инфлация в края на годината	12.5	7.8	0.6
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.41982	1.33723	1.4067
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.33122	1.38731	1.36409
Основен лихвен процент в края на годината	4.58%	5.12	0.55%
Безработица (в края на годината)	6.9%	6.27%	9.13%

Източник: Националния статистически институт и БНБ.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1.База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на ХЕЛИТРАНСАД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2009 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност. От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2009 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, освен във въвеждането на новия отчет за всеобхватния доход на мястото на отчета за всаобхватния доход, и на нови, както и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Тези стандарти и тълкувания включват:

- МСС 1 Представяне на финансовите отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.). Този стандарт въвежда отчет за всеобхватния доход, като поставя акцент на разделението на промените в собствения капитал в резултат на операции със

собствениците (капиталови операции) от тези, които не са резултат от операции със собствениците. Общият всеобхватен доход може да бъде представен или в един отчет на всеобхватния доход (обхващайки отчета за всаобхватния доход и всички ефекти в собствения капитал, които не са резултат от операции със собствениците), или в два отчета – отчет за доходите и отделен отчет за всеобхватния доход. Допълнително, наименованието на счетоводния баланс е променено на отчет за финансовото състояние, а форматът на отчета за промените в собствения капитал е променен в по-кондензиран вид. Ръководството на дружеството е избрало да прилага единен отчет за представяне на всеобхватния доход, доколкото то няма обекти (активи, пасиви и операции), които да са свързани с отчитането на други компоненти на всеобхватния доход;

- Подобрения в МСФО (май 2008 г.) – подобрения в МСС 1, 8, 10, 16, 19, 20, 23, 27 (с изключение на свързаните с промените в МСФО 3), 28 (с изключение на свързаните с промените в МСФО 3 и съответните промени в МСС 27), 29, 31 (с изключение на свързаните с промените в МСФО 3 и съответните промени в МСС 27),34, 36, 38, 39, 40 и 41; МСС 7 във връзка с МСС 16; МСФО 7 и МСС 32 във връзка с МСС 28 и 31 (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.). Тези подобрения внасят частични промени в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност в правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятията.

Ръководството е направило проучване и е определило, че посочените по-долу промени в стандарти и тълкувания, или нови стандарти и тълкувания не биха оказали влияние върху счетоводната политика и върху отчитането на активите, пасивите и резултатите на дружеството доколкото то няма практика и/или статут за подобен тип обекти, сделки и операции, респ. задължение за докладване:

- МСС 23 (променен) Разходи по заеми (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.). Този стандарт, в променения си вариант, определя разходите за заеми, с които се финансира придобиването, строителството и производството на квалифицирани активи, да бъдат капитализирани като компонент от цената на придобиване (себестойността) на актива за срока на строителството/ изграждането /производството;

- МСС 32 (променен) Финансови инструменти: Представяне и МСС 1 (променен) Представяне на финансовите отчети – относно упражняемите финансови инструменти (с пут опция) и задължения възникнали при ликвидация (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.). Промените в тези стандарти изискват упражняеми финансови инструменти (с пут опция), както и инструменти, които налагат на

предприятие задължение да предостави на друга страна pro rata дял от нетните му активи само в случай на ликвидация, да бъдат класифицирани като компоненти на собствения капитал, ако са налице определени условия;

- МСФО 8 Оперативни сегменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.). Този стандарт е заместил МСС14. Стандартът изисква "управленски подход" при определянето на сегментите и представянето на сегментната информация в публичните финансови отчети, аналогично на установената вътрешно-управленска отчетност;

- МСФО 2 (променен) Плащане на база акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.) – относно условия за придобиване (на права) и отменяния (анулирания). Тези промени пояснят определенията за условията за придобиване (на права), въвеждат концепцията за условия за непридобиване (на права) като налагат изискването последните да бъдат отразени в справедливата стойност на датата на предоставянето (споразумяването). Също така са включени правила за счетоводното третиране на условията на непридобиване (на права) и отмененията (анулиранията);

- МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.). Промените в стандарта изискват допълнителни оповестявания относно оценяването по справедлива стойност по нива на йерархия на оценките и за ликвидния риск, в частта на деривативните транзакции и активи, използвани за управление на ликвидността;

- КРМСФО 12 Договори по концесионни услуги (в сила за годишни периоди от 01.01.2008 г. - прието от ЕК за 2009/2010 г.). Това тълкувание се прилага за договори, при което дружество-оператор от частния сектор участва в изграждането, финансирането, оперирането и поддържането на инфраструктурата, предназначена за услуги от публичния сектор;

- КРМСФО 13 Програми за лоялност на клиентите (в сила за годишни периоди от 01.07.2008 г. – прието от ЕК за 2009 г.). Това тълкувание дава пояснение, че в случаите, когато продукти или услуги се продават заедно с някаква форма на стимул за лоялност от страна на клиента, то тези взаимоотношения са многокомпонентни, и вземането по получаваното от клиента възнаграждение се разпределя между отделните компоненти на база справедлива стойност;

- КРМСФО 14 МСС 19 – Лимит относно актив от дефинирани доходи, минимални изисквания за фондиране и тяхното взаимодействие (в сила за годишни периоди от 01.01.2008 г. – прието от ЕК за 2009 г.). Това тълкувание дава насоки относно оценяването на ограничението в МСС19 за сумата на надвишението, което може да се признава като актив. То обяснява също и как актив или пасив по пенсия

може да бъде повлиян от договорни или законови изисквания за минимално фондиране;

- КРМСФО 15 Споразумение за изграждане на недвижими имоти (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г. - прието от ЕК за 2010 г.). Това тълкувание дава пояснения кога и как приходите и разходите от продажба на недвижими имоти следва да бъдат признати, в случай че споразумението между купувач и строител е сключено преди изграждането на имота да е приключило, вкл. по различните случаи и схеми на приложението на МСС11 и МСС18;

- КРМСФО 16 Хеджиране на нетната инвестиция в чуждестранна дейност(в сила за годишни периоди от 01.10.2008 г. - прието от ЕК за от 01.07.2009 г.). Това тълкувание дава пояснения относно хеджирането на нетна инвестиция в чуждестранна дейност, като най-вече съдържа насоки за идентифициране на валутните рискове за квалифицирането на счетоводно отчитане на хеджирането на нетната инвестиция, както и как дружеството да определи сумата на печалбите и загубите, свързани с нетната инвестиция и с хеджиращия инструмент, за целите на признаването й при освобождаването от инвестицията.

- Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2009 г., няколко стандарти, променени стандарти и тълкувания, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството, тъй като те не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната му политика и финансовите му отчети. Едни от тях са приети за действащи за 2009 г., но за годишни периоди, започващи след 1 януари 2009 г., а други – за годишни периоди, започващи на и след 1 януари 2010 г. За тях ръководството е преценило, че не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството, тъй като дружеството няма практика и/или статут за подобен тип обекти, сделки и операции.

А. Приети за периоди, започващи след 1 януари 2009 година

- МСФО 3 (променен) Бизнес комбинации и свързаните с него промени в МСС27, МСС28, МСС 31, МСС21 и МСФО7 (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г.). Промените в стандарт МСФО 3 са свързани с: разширяване на определението на "бизнес", което вероятно би довело да разширяване на обхвата на придобиванията третирани като бизнес комбинации; оценяването на малцинственото (неконтролиращото) участие и представянето на сделките с него; третирането на разходите по придобиванията; оценяването на частта от цената на придобиването под условие и ефектите от нейните последващи промени; оценяване на предишни дялове в

придобиваното дружество при поетапното придобиване и третиране на ефектите. Основните промени в МСС27 са свързани с новото третиране на операциите по промяна на дела на дружеството- майка в капитала на дъщерно дружество, без да има придобиване или загуба на контрол – такива операции се третират като капиталови сделки между собственици(акционери) в качеството им на собственици (акционери). Поради това последните не водят до отчитане на репутация или респ. на печалби или загуби. Промените в този стандарт не биха оказали влияние върху счетоводната политика на дружеството, тъй като то не е компания-майка;

- МСС 39 (променен) Финансови инструменти: Признаване и оценяване (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г. - приет от ЕК за от 01.11.2009 г.) – относно хеджирани позиции отговарящи на условията. Направената промяна пояснява, че е разрешено предприятие да даде предназначение на част от промените в справедливите стойности или на паричните потоци на даден финансов инструмент като хеджиран обект. Дружеството няма хеджирани позиции;

- КРМСФО 9 (променен) Повторна оценка на внедрените деривативи и МСС 39 (променен) Финансови инструменти: Признаване и оценяване (в сила за годишни периоди от 30.06.2009 г. - приет от ЕК за 2009 г.). Направената промяна установява, че предприятие следва да прецени дали внедрен дериватив трябва да бъде отделен от основния договор, когато то рекласифицира един хибриден финансов актив извън категорията“отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата”. Тази преценка трябва да бъде направена на база обстоятелствата, които съществуват не по-късно от датата, на която предприятието е станало за първи път страна по договора и датата на значителна промяна в договора, която засяга съществено паричните потоци по него;

- КРМСФО 17 Разпределяне на непарични активи към собствениците (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г. - прието от ЕК за от 01.07.2009 г.). Това тълкувание дава пояснения относно признаването на задължение за дивидент и неговата оценка, особено когато е предвидено разпределението да става чрез непарични активи;

- КРМСФО 18 Трансфер на активи от клиенти (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г. - прието от ЕК за от 01.11.2009 г.). Това тълкувание дава пояснения за счетоводното третиране на получавани активи от предприятия в сектора на комунални услуги (ютилити) от техни клиенти или трети лица,които осигуряват достъп до и услуги свързани със снабдяване с газ, вода, ток и др.подобни. Тези активи са получавани във връзка с осигуряването на достъп или снабдяването с такъв тип услуги/стоки.

Б. Приети за периоди, започващи поне на 1 януари 2010 г.

- МСФО 2 (променен) Плащане на база акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2010 г.- не прието от ЕК). Промяната е свързана с уточняване на обхвата и груповите операции базирани на акции, уреждани в парични средства;

- Подобрения в МСФО (м.април 2009 г.) – подобрения в МСС 1, 7, 17, 18, 36, 38 и 39, както и МСФО2, 5, и 8, и КРМСФО 9 и 16 (основно в сила за годишни периоди от 01.01.2010 г.- не приети от ЕК). Тези подобрения внасят частични промени в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност в правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятията;

- МСС 24 (променен) Оповестявания за свързани лица (в сила за годишни периоди от 01.01.2011 г. – не е прието от ЕК). Промените са насочени към подобряване на определението за обхвата и типовете свързани лица, както и въвеждат по-специфично правило за частично изключение от пълно оповестяване по отношение на свързани лица-държавни органи от международно, национално и местно ниво и други предприятия-тяхна собственост;

- МСС 32 (променен) Финансови инструменти: Представяне (в сила за годишни периоди от 01.02.2010 г. – прието от ЕК за от 01.02.2010 г.) – относно класификация на емитирани права. Промяната е направена, за да внесе пояснение в третирането на права, опции и варанти за придобиване на фиксиран брой от инструментите на собствения капитал на предприятие за фиксирана сума в каквато и да е валута като инструменти на собствения капитал при условие, че те се предлагат pro rata на всички съществуващи собственици на същия клас недеривативни инструменти на собствения капитал;

- КРМСФО 14 Предплащания по минимални изисквания за фондиране по МСС19 (в сила за годишни периоди от 01.01.2011 г. – не е прието от ЕК). Промяната е свързана с пояснения за определяне на съществуващата икономическа изгода като намаление в бъдещите вноски при двата случая, при наличие или не на изискване минимално фондиране за вноски, свързани с бъдеща трудова услуга (стаж);

- КРМСФО 19 Погасяване на финансови пасиви с инструменти на собствения капитал (в сила за годишни периоди от 01.07.2010 г. – не е прието от ЕК). Това тълкувание дава пояснения за счетоводното третиране на операции, свързани с изцяло или частично погасяване на финансови задължения към кредитори чрез издаване на инструменти на собствения капитал на предприятието-длъжник – оценка на инструментите на собствения капитал като насрещно възнаграждение и третиране на

получените разлики между оценката им и тази на финансовия пасив, определени ограничения на приложение;

- МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – не е приет от ЕК). Новият стандарт замества части от МСС39, като установява принципи, правила и критерии за класификация и оценка на финансовите активи, вкл. хибридните договори. Той въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъда правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи, като се въвеждат две основни групи и респ. типа оценки – по амортизируема и по справедлива стойност.

Финансовите отчети са изготвени на база на историческата цена.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в отчета и приложенията към него са представени в хиляди лева.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условията на финансова криза несигурностите са по-значителни).

2.2 База за консолидиране

Дъщерни дружества

Дъщерни дружества са тези дружества, които се контролират от друго предприятие (наричано предприятие майка). Контрол съществува тогава, когато предприятието майка има властта, директно или индиректно, да управлява финансовата и оперативната политика на едно предприятие, с оглед извличане на изгоди от дейността му. Финансовите отчети на дъщерните дружества се включват в консолидирания финансов отчет от датата на придобиване на контрола до датата на която контролът се прекратява.

Асоциирани предприятия

Асоциирани предприятия са тези, върху които Групата упражнява значително влияние, но не и контрол върху финансовите и оперативните им политики. Консолидираните финансови отчети включват дела на Групата в общите реализирани печалби и загуби на асоциираните предприятия, представен по метода на собствения капитал, от датата, на която е установено значително влияние до датата на преустановяването му.

Операции елиминирани при консолидацията

При изготвянето на консолидирания финансов отчет са елиминирани вътрешногруповите разчети и нереализираната печалба възникнала в следствие на вътрешногрупови операции. Нереализираната печалба възникнала от транзакции с асоциирани и съвместно контролирани предприятия, се елиминира до размера на участието на предприятието майка.

Нереализираната печалба възникнала от транзакции с асоциирани предприятия се елиминира срещу инвестиции в асоциираното предприятие. Нереализираната загуба се елиминира по същия начин както нереализираната печалба, но само в случай, че няма индикации за обезценка.

2.3. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.4. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната валута и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев. Българският лев е фиксиран към еврото по Закона за БНБ в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване всяка сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева като се използва заключителния обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние (баланса), първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход в момента на възникването им, като се третират като "други доходи за дейността".

2.5. Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа на начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на стоки приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи, произтичащи от тяхната собственост преминават в купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на баланса, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването й.

Етапът на завършеност на сделката се определя, като съотношение в процент на извършените до момента услуги към общия планиран обем на услугите, които са предвидени да бъдат извършени.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и рабати.

Нетните разликите от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за всеобхватния доходте, когато възникнат, като се представят нетно към "други доходи от дейността". Аналогично е представянето на лихвите по текущи сметки и търговски вземания и задължения.

Приходите от дивиденти и лихви от инвестиции в дялове и ценни книжа се представят в отчета за всеобхватния доходте като "други доходи от дейността".

Финансовите приходи се състоят от лихвени приходи от предоставени депозити и заеми. Лихвените приходи се признават за периода на договора за заем на база метода на ефективната лихва.

2.6. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

2.7. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по историческа цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

Дружеството е определило стойностен праг от 700 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се третират като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е модела на цена на придобиване (себестойността), намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Методи на амортизация и полезен живот

Дружеството използва линеен метод на амортизация на дълготрайните материални активи. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е определен в съответствие с физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване и е както следва:

- Сгради и инсталации – 25 г.;
- Компютърно оборудване – 2 г.;
- Машини и съоръжения – 3 г.;

- Офис оборудване и обзавеждане – 7 г.
- Леки и лекотоварни автомобили – 4 г.
- Транспортни средства (без автомобили) – 10 г.

Определеният срок на годност (на експлоатация) на дълготрайните активи се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че те биха могли да се отличават трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход.

2.8. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени в отчета за финансовото състояние (баланса) по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загубите от обезценка.

Цената на придобиване включва покупната цена вкл. митническите такси и невъзстановяеми данъци, след приспадане на търговските отстъпки и всички преки разходи за подготовка на актива за използването му по предназначение. Преките

разходи са: разходи за първоначална доставка и обработка, лицензионни такси, свързани с разработката на допълнителни функционалности, разходи за инсталиране, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, поръчката, създаването, доставката, инсталирането, параметризирането на нематериалния актив и пр.

Последваща оценка

Последващите разходи, направени след първоначалното признаване на нематериалния актив, които могат да бъдат надеждно измерени и отнесени към него, когато водят до увеличение на очакваните икономически изгоди спрямо първоначално оценената стандартна ефективност на съществуващия актив, се отчитат като увеличение на балансовата му стойност: разширяване обхвата и експлоатационните възможности на нематериалния актив.

Последващи разходи, направени по повод поддържане на първоначално установената стандартна ефективност, се признават за текущи разходи в периода на възникването: разходи за абонаментно поддържане, консултации във връзка с поддръжката и пр.

Методи на амортизация и полезен живот

Дружеството използва линеен метод на амортизация на дълготрайните нематериални активи. Полезният живот за софтуер – 2 г.

Балансовите стойности на материалните активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановителната им стойност. Ако са налица такива индикатори, че приблизително определената възстановителна стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановителната стойност на съответните активи, а обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход.

2.9. Дългосрочни инвестиции

Дългосрочните инвестиции, представляващи дялове в дъщерни дружества, асоциираните предприятия и съвместно контролираните такива са представени в отчета за финансовото състояние (баланса) по себестойност.

Предприятието признава инвестиция в дъщерни предприятия, когато притежава контрол. Контрол е правото да се управлява финансовата и оперативната политика на едно предприятие така, че да се извличат изгоди в резултат на дейността му. Контрол е налице, когато е изпълнено едно или повече условия по-долу:

- притежава пряко или косвено повече от половината от правата на глас на акционерите или съдружниците в друго предприятие, освен ако е възможно да се докаже, че такова притежание не означава наличие на контрол;
- има право да назначава или да освобождава повече от половината от членовете на органите на управление на предприятието, в което е акционер или съдружник;
- притежава властта над повече от половината права на глас по силата на договорно взаимоотношение с други инвеститори;
- притежава властта да подава мнозинството от гласовете на заседанията на органите на управление на предприятието.

Инвестициите в асоциирано предприятие се признават, когато предприятието притежава значително влияние върху друго предприятие. Значително влияние е правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната дейност на предприятието, в което е инвестирано, но не и контрол върху тази политика. Значително влияние е налице, когато предприятието притежава пряко или косвено (чрез дъщерни предприятия) 20 или повече процента от гласовете в предприятието, в което е инвентирано, освен ако съществуват доказателства за противното.

Притежаваните от дружеството дългосрочни инвестиции подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се изчислява при съпоставяне спрямо възстановимата стойност на инвестицията и се отразява в отчета за приходи и разходи.

2.10. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са тези имоти, които дългосрочно се държат за доходи от наем и/или заради вътрешно увеличение на тяхната стойност. Те са представени в отчета за финансовото състояние (баланса) по историческа цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Правилата при първоначално и последващо оценяване, методът на амортизация и полезния живот, последващи разходи и обезценка са представени в Приложение 2.7.

2.11. Финансови активи на разположение за продажба

Притежаването от дружеството финансови активи на разположение за продажба, представляващи акции в други дружества (малцинствено участие) са оценени и представени в отчета за финансовото състояние (баланса) по справедлива стойност. Разликата между отчетната стойност на финансовите активи и новата

справедлива стойност се признава в отчета за всеобхватния доход като други доходи/(загуби) от дейността.

2.12. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от себестойност и нетната реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден материал в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността). За стоки, *продукти и материали* в готов вид цената на придобиване включва всички доставни разходи, които включват: покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите в готов за тяхното ползване вид. При употребата и продажбата на стоките и материалите се използва методът първа входяща-първа изходяща.

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.13. Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси

Всички заеми са представени по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми последващо се оценяват по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност се изчислява като се вземат предвид всички видове преки такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход като финансови приходи (лихви) или разходи през периода на амортизация или когато вземанията се погасят, отпишат или редуцират.

2.14. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват

първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят.

2.15. Пари и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки, краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е до три месеца.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- платените лихви по получени краткосрочни заеми за оборотни средства от банки са включени като плащания от оперативната дейност;
- лихвите по предоставени заеми и банкови депозити се включват като постъпления от инвестиционна дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи се посочва като плащания към доставчици към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец);
- трайно блокираните парични средства не са третирани като парични средства и не са включени в отчета за паричните потоци;
- краткосрочно блокираните средства са представени като парични наличности.

2.16. Задължения към доставчици и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката, която ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

2.17. Лизинг

Финансов лизинг

Финансовият лизинг, при който се трансферира към дружеството съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние (баланса) на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания в преобладаващата си част съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение, Лихвените разходи се включват в отчета за всеобхватния доход.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

2.18. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действуващото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за пенсионното, здравно и срещу безработица осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено в чл.6, ал.3 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Общият размер на вноската за фонд “Пенсии”, ДЗПО, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица” и за здравно осигуряване през 2009 г. е 30.5% (разпределено в съотношение работодател : осигурено лице 60:40) за работещите при условията на трета категория труд, каквито са заетите в дружеството.

В допълнение, изцяло за своя сметка работодателят прави осигурителна вноска за фонд “ГВРС” в размер на 0.5%, както и осигурителна вноска за фонд “ТЗПБ”, която е диференцирана за различните предприятия от 0.4% до 1.1% в зависимост от икономическата дейност на предприятието.

През 2010 г. общият размер на вноската за фонд “Пенсии”, ДЗПО, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица” и за здравно осигуряване, възлиза на 28.5%. Вноските са разпределени между работодателя и осигуреното лице в следните съотношения:

- За фонд „Пенсии” – 6.1% за сметка на работодателя и 4.9% за сметка на осигуреното лице;
- За фонд „ДЗПО” – 2.8% за сметка на работодателя и 2.2% за сметка на осигуреното лице;
- За фонд „ОЗМ”, за фонд „Безработица” и за здравно осигуряване – в съотношение 60:40;

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Освен задължителното държавно обществено осигуряване съществуват законово създадени възможности за допълнително доброволно пенсионно и здравно осигуряване в доброволен фонд.

Осигурителните и пенсионни схеми, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство и са на база предварително твърдо определени вноски.

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда (КТ), работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор обезщетения за:

- неспазено предизвестие – брутното трудово възнаграждение на работника или служителя;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни – брутното трудово възнаграждение на работника или служителя за времето, през което е останал без работа, но за не повече от 1 месец;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – брутното трудово възнаграждение за срок от два месеца, ако има най-малко 5 години трудов стаж и през последните 5 години трудов стаж не е получил обезщетение на същото основание;
- при пенсиониране – брутното трудово възнаграждение за срок от два месеца, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж – на обезщетение в размер на брутното му трудово възнаграждение за срок от 6 месеца;
- за неизползван платен годишен отпуск - обезщетение за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

След изплащането на посочените обезщетения за работодателя не произтичат други задължения към работниците и служителите.

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях) се признават в отчета за

финансовото състояние (баланса) за периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума и като разход в отчета за всеобхватния доход. Дължимите от дружеството вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущо задължение и разход в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на годишния финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните суми по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка, в недисконтиран размер, за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Съгласно Кодекса на труда дружеството е задължено да изплаща на лица от персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни месечни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в отчета за финансовото състояние (баланса), коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби – в отчета за всеобхватния доход. Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за всеобхватния доход.

Към датата на всеки годишен финансов отчет дружеството следва да назначи актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Тези, които надвишават 10% от сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи в края на предходната година, се признават

незабавно и на 100% в отчета за всеобхватния доход в периода (годината), в който възникнат.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние (баланса) по тяхната сегашна стойност.

2.19. Дружествен капитал

„Хелитранс" АД като акционерно дружество е от категорията на капиталовите дружества, които са задължени да регистрират в търговския регистър определен минимален размер на капитал (основен капитал), който да служи като обезпечение на кредиторите на дружеството с оглед удовлетворяване на техните вземания. Акционерът отговаря за задълженията на дружеството до размера на своето дялово участие в капитала и може да претендира връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в търговския регистър акции.

2.20. Данъци върху печалбата

Текущ данък върху печалбата

Текущият данък върху печалбата е определен в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2009 г. е 10%. (2008 г.: 10%).

Отсрочени данъци върху печалбата

Отсрочените данъци се определят чрез прилагане на балансовия пасивен метод, за всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се

проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на финансовия отчет и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени директно в собствения капитал или друга балансова позиция, също се отчитат директно към съответния капиталов компонент или балансовата позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или в голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Към 31.12.2009 г. отсрочените данъци върху печалбата са оценени при ставка 10% (31.12.2008 г.: 10%).

2.21.Финансови инструменти

2.21.1. Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в категорията "кредити и вземания". Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние (баланса).

Обичайно дружеството признава в отчета за финансовото състояние (баланса) финансовите активи на датата на търгуване – датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние (баланса) на дружеството, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите

асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото състояние (баланса), но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние (баланса) по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи. Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти от отчета за финансовото състояние (баланса). Лихвеният доход по вземанията се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за всеобхватния доход:

а) за търговски вземания - към "други доходи от дейността";

б) за предоставените заеми - към "финансови приходи"

2.21.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на дружеството включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние (баланса) по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва.

3. НЕТНИ ПРИХОДИ ОТ ПРОДАЖБИ

Приходите от продажби включват:

	2009	***2008***
	BGN '000	***BGN '000***
Услуги	24,455	18,452
Продукция	2,002	1,568
Стоки	199	199
Общо	**26,656**	**20,219**

Приходите от продажби на услуги включват:

	2009	***2008***
	BGN '000	***BGN '000***
Износ	20,404	16,889
Вътрешен пазар	4,051	1,563
	24,455	**18,452**

Продажби по видове услуги –износ:

	2009	***2008***
	BGN '000	***BGN '000***
Авиационни услуги	18,404	16,347
Предоставяне на персонал	1,622	432
Консултации	247	-
Технически услуги на въздухоплавателни средства	131	110
Общо	**20,404**	**16,889**

Продажби по видове улуги - вътрешен пазар:

	2009	***2008***
	BGN '000	***BGN '000***
Строителство чрез възлагане	3,094	1,440
Ремонтни услуги	800	30
Технически услуги по въздухоплавателни средства	53	12
Сухопътен транспорт	46	10
Предоставяне на персонал	28	-
Посреднически услуги при сделки с недвижими имоти	15	37
Дърводелски услуги	-	17
Авиационни услуги	-	8
Други	15	9
Общо	**4,051**	**1,563**

4. ДРУГИ ДОХОДИ (ЗАГУБИ) ОТ ДЕЙНОСТТА

	2009	***2008***
	BGN '000	***BGN '000***
Приходи от продажба на дълготрайни активи	1,239	7,154
Приходи от продажба на материали	538	356
Приходи от наем	213	312
Отрицателна разлика от промяна на валутните курсове	84	128
Отписани задължения	12	31
Приходи от продажба на стоки	1	-
Приходи от изграждане на съоръжения	-	32
Приходи от неустойки	-	1
Отчетна стойност на материалите	(126)	(128)
Балансова стойност на дълготрайни активи	(32)	(4,389)
Загуба преоценка акции	(3)	(95)
Приходи от лихви	(1)	31
Други	26	15
Общо	**1,951**	**3,448**

5. СУМИ С КОРЕКТИВЕН ХАРАКТЕР

Сумите с корективен характер включват

	2009	***2008***
	BGN '000	***BGN '000***
ДМА, придобито по стопански начин	437	223
Изменение на запасите на продукция	(2,205)	320
Отчетна стойност на продадените стоки	(170)	(105)
Изменение на незавършено строителство	-	207
Общо	**(1,938)**	**645**

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	2009	***2008***
	BGN '000	***BGN '000***
Наеми	2,125	1,757
Застраховки	849	900
Платени суми на подизпълнители	788	651
Данъци и такси	404	217
Технически услуги	227	222
Транспорт	253	221
Консултантски услуги	159	131
Комуникационни услуги	91	106
Абонаменти	79	24
Ремонт	34	318
Такса за извозване на отпадъци	23	-
Разходи за проектиране и проучване	22	265
Местен данък	5	3
Платени суми за наети лица по извънтрудови правоотношения	4	18
Реклама	2	7
Комисионни възнаграждения	3	1
Други	163	365
Общо	**5,231**	**5,206**

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

Разходите за персонала *включват:*

	2009	***2008***
	BGN '000	***BGN '000***
Текущи възнаграждения	2,693	1,950
Вноски по социалното осигуряване	515	467
Социални придобивки и плащания	77	73
Неизползвани отпуски	57	2
Провизии за дългосрочни задължения	21	81
Осигуровки върху неизползвани отпуски	11	1
Общо	**3,374**	**2,574**

8. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

Разходите за материали включват:

	2009	***2008***
	BGN '000	***BGN '000***
Основни материали и суровини	2,254	1,693
Гориво-смазочни материали	482	414
Спомагателни	119	94
Инструменти и инвентар	77	79
Канцеларски и хигиенни материали	30	26
Електрическа енергия	33	20
Работно облекло	25	20
Вода	2	2
Рекламни материали	21	6
Други	24	81
Общо	**3,067**	**2,435**

9. ДРУГИ РАЗХОДИ

Другите разходи включват:

	2009	***2008***
	BGN '000	***BGN '000***
Командировки	3,052	3,090
Обучение	243	155
Обезценка репутация	193	193
Глоби и неустойки към доставчици	139	78
Представителни разходи	37	44
Обезщетения	34	190
Брак	30	423
Обезценка ДМА	12	-
Дарения	10	3
Лихви за просрочени плащания и глоби към бюджета	8	20
Еднократни данъци	8	6
Отнети площи след регулация	-	194
Балансова стойност на продадени активи	-	11
Липси	-	4
Други	44	39
Общо	**3,810**	**4,450**

10. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ/РАЗХОДИ НЕТНО

	2009	***2008***
	BGN '000	***BGN '000***
Финансови приходи, по видове::		
Приходи от лихви	234	168
Положителна разлика от промяна на валутните курсове	995	68
Общо	**1,229**	**236**
Финансови разходи, по видове::		
Отрицателна разлика от промяна на валутните курсове	1,289	63
Разходи за лихви	3	2
Разходи от инвестиции в асоциирани предприятия	3	-
Общо	**1,295**	**65**

11. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

Основните компоненти на разхода на данъци върху печалбата за годините, завършващи на 31 декември са:

	2009 *BGN '000*	*2008* *BGN '000*
Отчет за всеобхватния доход		
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация	9	9
	597	329
Текущ разход за данъци върху печалбата за годината	959	934
Отсрочени данъци върху печалбата		
Свързани с възникване и обратно проявление на временни разлики	38	(55)
Корекция на данък от допусната грешка в данъчни декларации от минали години	(10)	-
Корекция в отложените данъци	-	(85)
Отспъпка за подаване на информация по електронен път	(1)	(2)
Общо разход за данъци върху печалбата, отчетени в отчета за приходите и разходите	**986**	**792**
Равнение на данъчния разход за данъци върху печалбата определен спрямо счетоводния резултат		
Счетоводна печалба за годината	14	10
	868	536
Данъци върху печалбата – 10% (2008 г.: 10 %)	1	1
	487	054
От непризнати суми по данъчни декларации свързани с:		
Увеличения – .... х.лв. (2008 г.: .... х.лв.)	5	18
намаления – ..... х.лв. (2008 г.: ... х.лв.)	(494)	(194)
	-	-
Корекция на данък от допусната грешка в данъчни декларации от минали години	(10)	-
Корекция в отложените данъци	-	(85)
Непризнат отсрочен данък върху данъчна загуба	(1)	1
Непризнат отсрочен данък върху данъчна загуба, приспадната през текущата година	-	-
Отстъпка за подаване на информация по електронен път	(1)	(2)
Ефект от намаление на данъчната ставка – 0 % (2008 г.: 0%)	-	-
Общо разход за данъци върху печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход	**986**	**792**

12. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земи и сгради		*Транспортни средства*		*Машини, съоръжения и оборудване*		*Разходи за придобиване на ДМА*		*Други*		*Общо*	
	2009	*2008*	*2009*	*2008*	*2009*	*2008*	*2009*	*2008*	*2009*	*2008*	*2009*	*2008*
	BGN '000	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*
Отчетна стойност												
Салдо на 1 януари	10,856	6,057	7,456	9,400	4,634	7,474	540	-	368	392	**23,854**	**23,323**
Придобити	623	5,052	2,707	1,191	2,658	1,261	-	540	199	29	**6,187**	**8,073**
Трансфер между сметки	-	-	381	-	-	-	(381)	-	-	-	**-**	**-**
Преоценка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**	**-**
Отписани	(38)	(253)	(260)	(3,135)	(187)	(4,101)	(139)	-	(75)	(53)	**(699)**	**(7,542)**
Салдо на 31 декември	**11,441**	**10,856**	**10,284**	**7,456**	**7,105**	**4,634**	**20**	**540**	**492**	**368**	**29,342**	**23,854**
Натрупана амортизация												
Салдо на 1 януари	625	499	2,290	2,367	1,425	2,417	-	-	173	153	**4,513**	**5,436**
Начислена амортизация за годината	148	126	886	807	726	621	-	-	59	53	**1,819**	**1,607**
Обезценка	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**12**	**-**
Отписана амортизация	-	-	(81)	(884)	(106)	(1,613)	-	-	(35)	(33)	**(222)**	**(2,530)**
Салдо на 31 декември	**785**	**625**	**3,095**	**2,290**	**2,045**	**1,425**	**-**	**-**	**197**	**173**	**6,122**	**4,513**
Балансова стойност на 31 декември	**10,656**	**10,231**	**7,189**	**5,166**	**5,060**	**3,209**	**20**	**540**	**295**	**195**	**23,220**	**19,341**

13. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	Сгради	
	2009	*2008*
	BGN '000	*BGN '000*
Отчетна стойност		
Салдо на 1 януари	-	-
Придобити	267	-
Отписани	-	-
Салдо на 31 декември	**267**	**-**
Начислена амортизация за годината	3	-
Салдо на 31 декември	**3**	**-**
Балансова стойност на 31 декември	**264**	**-**

Към 31.12.2009 г. няма учредени тежести (залози) върху инвестиционни имоти на дружеството (31.12.2008 г.:няма).

14. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Софтуер		*Техническа документация за въздухоплавателни средства*		*Общо*	
	2009 *BGN '000*	*2008* *BGN '000*	*2009* *BGN '000*	*2008* *BGN '000*	*2009* *BGN '000*	*2008* *BGN '000*
Отчетна стойност						
Салдо на 1 януари	101	101	60	61	161	162
Придобити	9	-	-	-	9	-
Салдо на 31 декември	**110**	**101**	**60**	**61**	**170**	**162**
Натрупана амортизация						
Салдо на 1 януари	75	33	50	41	125	73
Начислена амортизация за годината	34	42	3	9	37	51
Салдо на 31 декември	**109**	**75**	**53**	**50**	**162**	**124**
Балансова стойност на 31 декември	**1**	**26**	**7**	**11**	**8**	**38**

15. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Инвестициите в асоциирани предприятия са както следва:

Име	*Страна*	*Балансова стойност*	*Балансова стойност*	*% на участие*
		31.12.2009	***31.12.2008***	
		BGN '000	***BGN '000***	
Арапя Сън Ризорт АД	България	37	39	50,00
Общо:		**37**	**39**	

Предметът на дейност на асоциираното дружество е изграждане, продажба и експлоатация на туристически, курортни, спортни и развлекателни обекти

16. ФИНАНСОВИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

Инвестициите на разположение за продажба включват акции на Първа Инвестиционна Банка АД: 27 х.лв. (31.12.2008 г.:29 хил лв). Сумата на преоценката отчетена като разход в отчета за всеобхватния доход е 3 х.лв. (2008 г.: 96 х.лв).

17. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

	31.12.2009	***31.12.2008***
Вземания по предоставени заеми	***BGN '000***	***BGN '000***
Арапя Сън Ризорт АД	1,126	570
Общо	**1,126**	**570**

	31.12.2009	***31.12.2008***
Вземания по продажби	***BGN '000***	***BGN '000***
Арапя Сън Ризорт АД	156	-
Лотос 06 АД	6	9
Авиатранс ООД	4	-
Общо	**166**	**9**

18. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	31.12.2009	***31.12.2008***
	BGN '000	***BGN '000***
Материали	2,745	2,437
Готова продукция	1,246	707
Незавършено строителство	601	3,686
Стоки	743	137
Общо	**5,335**	**6,967**

19. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	31.12.2009	*31.12.2008*
	BGN '000	***BGN '000***
Предоставени депозити	7,310	6,451
Разплащателни сметки	1,313	2,212
Парични средства в каса	446	713
Издадени чекове	81	-
Блокирани парични средства	25	25
Общо	**9,175**	**9,401**

20. АКТИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със:

	Временна разлика	*Данък*	*Временна разлика*	*Данък*
	31.12.2009	***31.12.2009***	***31.12.2008***	***31.12.2008***
	BGN '000	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***
Неизплатени доходи на физически лица	8	1	-	-
Неизползвани компенсируеми отпуски на персонала	5	1	-	-
Общо активи по отсрочени данъци	**13**	**2**	**-**	**-**

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба .

21. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

	31.12.2009	*31.12.2008*
	BGN '000	***BGN '000***
Основен капитал	210	210
Общи резерви	63	63
Резерв от последващи оценки	93	95
Други резерви	1	1
Натрупани печалби/(загуби)	33,902	28,576
Текущи печалби и загуби	7,995	7,128
Малцинствено участие	1,207	1,098
Общо	**43,471**	**37,171**

Основен капитал

Към 31.12.2009 г. регистрираният дружествен капитал на дружеството е 210 х.лв.

Общите резерви *са* формирани от разпределение на печалбата, съгласно изискванията на Търговския закон и устава на дружеството.

Допълнителни резерви са формирани от вноски на акционерите.

22. ПАСИВ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

	временна разлика	*данък*	*временна разлика*	*данък*
	31.12.2009	***31.12.2009***	***31.12.2008***	***31.12.2008***
	BGN '000	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***
Превишаване на данъчните амортизации над счетоводните	1,669	167	1,267	126
Преоценъчен резерв	2,271	227	2,271	227
Общо пасиви по отсрочени данъци	**3,940**	**394**	**3,538**	**353**
Дългосрочни доходи на персонала	49	5	37	4
Провизии по неизползвани отпуски на персонала	97	10	77	8
Неизплатени суми на физически лица	10	1	14	1
Общо активи по отсрочени данъци	**156**	**16**	**128**	**13**
Нетно салдо на отсрочени данъци върху печалбата	**(3,784)**	**(378)**	**(3,410)**	**(340)**

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба .

23. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

	31.12.2009	***31.12.2008***
	BGN '000	***BGN '000***
Задължения по доставки	3	12
Задължения по получени аванси	470	1,296
Задължения за дивиденти	457	455
Задължения по договори за управление	4	4
Общо	**934**	**1,767**

Задължения по доставки	***31.12.2009***	***31.12.2008***
	BGN '000	***BGN '000***
Георги Спасов	3	-
Лотос 06	-	12
Общо	**3**	**12**

Задължения по получени аванси	***31.12.2009***	***31.12.2008***
	BGN '000	***BGN '000***
Лотос 06 АД	107	560
Арапя сън ризорт АД	363	437
Динка Александрова	-	98
Вергин Михов	-	201
Общо	**470**	**1,296**

Задължения за дивиденти	***31.12.2009***	***31.12.2008***
	BGN '000	***BGN '000***
Георги Спасов	358	455
Динка Александрова	99	-
Общо	**457**	**455**

Задължения по договори за управление	***31.12.2009***	***31.12.2008***
	BGN '000	***BGN '000***
Георги Спасов	2	2
Вергин Михов	2	2
Общо	**4**	**4**

Търговските задълженията към свързани лица са левови, безлихвени и текущи. Дружеството изплаща своите задължения към свързани лица обичайно с кредитен период в рамките на 3 месеца, освен ако няма специално уговорен по-дълъг срок.

24. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Включените в отчета за финансовото състояние (баланса) към 31.12.2009 г. задължения по финансов лизинг са по договори за придобиване на автомобили Те са представени нетно от дължимата лихва както следва:

	31.12.2009	***31.12.2008***
	BGN '000	***BGN '000***
До 1 година	10	22
в т.ч.: главница	*10*	*20*
Лихва		*2*
над 1 година	15	26
в т.ч.: главница	*14*	*24*
Лихва	*1*	*2*
Общо	**25**	**48**

Задълженията по финансов лизинг във връзка с придобити автомобили са при следните условия:

Лизингодател	Срок	Лихва
Лизингова къща София	01.09.2011	8.53%

Автомобилите, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират за период от 4 години. Дължимите в рамките на следващите 12 месеца лизингови вноски са представени в отчета за финансовото състояние (баланса) като краткосрочна част на дългосрочни задължения по финансов лизинг.

През 2009 г. е прекратен 1 договор за финансов лизинг на транспортни средства, а правата върху активите са прехвърлени на Хели Ер – Сау АД. При предсрочно прекратяване на договорите по финансов лизинг за дружеството няма санкции.

25. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Данни за отношенията за свързаност:

Дружество	**Вид свързаност**	**Период на свързаност**
Георги Борисов Спасов	Член на съвета на директор	2008г. и 2009 г.
Вергин Иванов Михов	Член на съвета на директор	2008г. и 2009 г.
Теодор Георгиев Спасов	Член на съвета на директор	2008г. и 2009 г.
Аиви Технологии ООД	Дружество под общ контрол	2008г. и 2009 г.
Архитектурно студио Диал Проект ЕООД	Дружество под общ контрол	2008г. и 2009 г.
Лотос 06 АД	Дружество под общ контрол	2008г. и 2009 г.
Авиатранс ООД	Авиатранс ООД	2008г. и 2009 г.
Динка Иванова Александрова	Съпруга на член на съвета на директорите	2008г. и 2009 г.
Арапя сън ризорт АД	Дружество под общ контрол	2008 и 2009 г.

През 2009 година дружеството е осъществявало сделки със свързани лица, данните за които са представени по-долу:

Продажби на свързани лица	***2009***	***2008***
	BGN '000	***BGN '000***
Арапя сън ризорт АД	2130	240
Лотос 06 АД	929	-
АС Диал Проект ЕООД	9	-
Общо	**3 068**	**240**

Доставки от свързани лица	***2009***	***2008***
	BGN '000	***BGN '000***
Дружества под общ контрол	***60***	***437***
Лотос 06 АД	*50*	*97*
АС Диал Проект ЕООД	*7*	*300*
Авиатранс ООД	*2*	*39*
Аиви Технологии ООД	*1*	*1*
Други	**3**	**3**
Георги Борисов Спасов	*3*	*3*
Общо	**63**	**440**

Възнагражденията на ключовия управленски персонал са в размер 124 х.лв. (2008 г.: 171 х.лв.) включват:

- заплати 116 х. лв. (2008 г.: 154 х.лв.);
- вноски за социално и здравно осигуряване 8 х.лв. (2008 г.: 17 х.лв.).

Условията, при които са извършвани сделките не се отклоняват от пазарните цени за подобен вид сделки.

26. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: валутен риск, кредитен риск и ликвиден риск. Затова общото управление на риска е фокусирано върху прогнозиране на резултатите от определени области на финансовите пазари за постигане на минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати. Финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на стоките услугите, предоставяни от дружеството, да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено дружеството при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Валутен риск

Дружеството не е изложено на значителен валутен риск, защото почти всички негови операции и сделки са деноминирани в български лева и/или в евро.

Кредитен риск

Финансовите активи, които потенциално излагат дружеството на кредитен риск, са предимно вземания по продажби. Дружеството е изложено на кредитен риск, в случай че клиентите не изплатят своите задължения. Политиката на дружеството в тази област е насочена към осъществяване на продажби на стоки и услуги на клиенти с подходяща кредитна репутация.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която

постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства, добра способност на финансиране на стопанската си дейност, включително чрез осигуряване и поддържане на адекватни кредитни ресурси и улеснения, постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и поддържане на равновесие между матуритетните граници на активите и пасивите на дружеството.

Риск на лихвоносни парични потоци

Основните лихвоносни активи на дружеството са кредитните вземания от свързани и други лица и паричните средства и еквиваленти. Затова приходите и входящите оперативни парични потоци са условно зависими от промените в пазарните лихвени равнища.

Текущият контрол за лихвоносните активи се изпълнява от изпълнителния директор на дружеството чрез анализ на лихвените равнища по разплащателните сметки и договаряне на нови лихвени проценти, в зависимост от пазарните промени. По отношение на паричните средства се следят приходите от лихви и пазарните лихвени нива.

Дружеството е изложено на риск от промени на лихвените равнища по отношение на своите краткосрочни заеми, предоставени на свързани и други лица. Те са обичайно с фиксиран лихвен процент и откриват условно експозиция за риск на дружеството спрямо справедливата стойност на лихвените проценти. Дружеството контролира този риск като предоставя и ползва най-вече краткосрочни заеми и то изключително в рамките на свързаните лица, което позволява своевременна и адекватна промяна на лихвената политика при предоставянето и получаването на нови заеми или подновяването на вече договорени такива.

Дружеството не е изложено на лихвен риск от своите останали пасиви, защото те са обичайно търговски и безлихвени.

Ръководството на дружеството текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища. Симулират се различни сценарии на рефинансиране, подновяване на съществуващи позиции и алтернативно финансиране. На база тези сценарии се измерва и ефектът върху финансовия резултат и собствения капитал при промяна с определени пунктове или % на лихвения процент. За всяка симулация, едно и също предположение за промяна на лихвения процент се прилага за всички основни валути, с които работи дружеството.

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала дружеството цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на съдружниците,

стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на капитала. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства (краткосрочни и дългосрочни) така, както са посочени в отчета за финансовото състояние (баланса) и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на капитала е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

През 2009 г. стратегията на ръководството на дружеството е да не използва заемни средства, поради което съотношението на задъжнялост е нула.

Справедливи стойности

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желаещи и информирани контрагенти. Политиката на дружеството е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, най-вече за които съществуват котировки на пазарни цени.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се търгуват на активни пазари се определя чрез оценъчни методи, които се базират на различни оценъчни техники и предположения на ръководството, направени на база пазарните условия към датата на баланса.

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, дружеството очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Притежаваните от дружеството финансови активи и пасиви са основно краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), поради което се приема, че балансовата им стойност е приблизително равна на тяхната справедлива стойност.

Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансовото състояние (баланса) оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

27. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Договорна ипотека

В полза на дружеството е учредена договорна ипотека на УПИ с пл.№ 234 в кв.15, находящ се в с.Мирково, община Мирково, обл.Софийска, с площ 6 262м2 на стойност 80 000 Евро (осемдесет хиляди евро), като частично обезпечение на отпуснат заем на фирма Амаранта ЕООД.

В полза на дружеството е учредена законна ипотека върху Апартамент №30 (тридесет), построен върху УПИ XIV – 621, местността „Витоша – ВЕЦ Симеоново", гр.София, ул.Проф.Георги Златарски №37, със застроена площ от 70.66 кв.м., като обезпечение на вземанията на „Хелитранс" АД от Васил Стаменов и Христина Стаменова, съгласно Нотариален акт за покупко-продажба на недвижим имот №81, том II, рег.№19177, дело №262 от 2009год.

28. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА

Дъщерното дружество Дафнона ЕООД е заличено в търговския регистър през февруари 2010 г.